

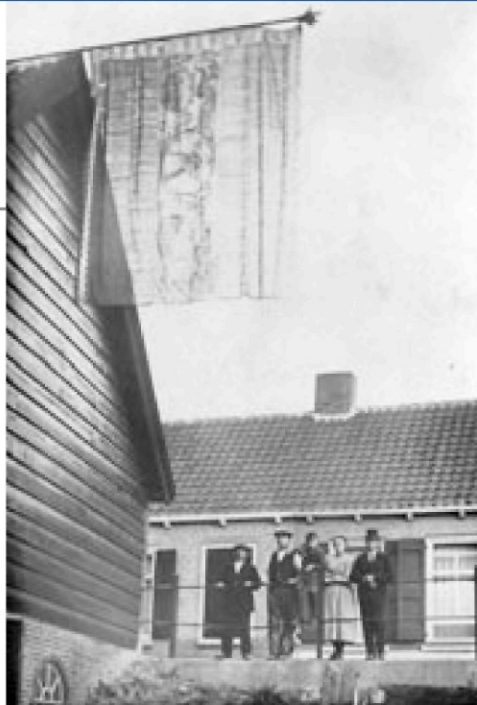
afb. 10. Een schuur te Ooltgensplaat met een uitgehangen beschilderde vlag, omstreeks 1920. De vlag toont in het midden de figuur van Ceres. Vrijwel zeker gaat het om een Pijnappelsvlag. Het is niet bekend of de vlag nog bestaat.

(foto Streekmuseum Goeree-Overflakkee)

topografische voorstelling en het gemeentewapen. Toch is dit geen Pijnappelsvlag. De naam 'Boom' die op het portier van de koets is te lezen, lijkt te verwijzen naar Christiaan Boom uit Almelo. (afb. 9b) Waarom hij deze vlag gemaakt heeft is niet bekend. Misschien bood hij zijn diensten in Rotterdam aan. Het is duidelijk dat hij gewerkt heeft naar een prent. Welke prent als voorbeeld heeft gediend valt niet uit te maken; afbeeldingen van het Kralingveever waren zeer populair.⁶⁸

Feestvlaggen in gebruik

Uit de bewaarde vlaggen en wimpels –zowel van Pijnappels als van Elbers– valt op te maken dat zij vaak een geschenk aan een beurtschipper waren, zoals de Horienswimpel voor het aanbrengen van de eerste lading boekweit van het seizoen. Soms werden zij cadeau gedaan bij de aflevering van een nieuw schip.⁶⁹ Maar wat de beurtschippers nu eigenlijk met de vlaggen deden, is onbekend. Een aantal vlaggen toont duidelijk gebruikssporen, maar negentiende-eeuwse afbeeldingen van beurtschepen die typische Pijnappels- of Elbersvlaggen of -wimpels voeren, zijn niet gevonden. Meestal zullen de vlaggen en wimpels opgevouwen hebben gelegen in een kist bij de schenker thuis of

bij diens nazaten. Vermoedelijk werden zij alleen op hoogtijdagen gehesen, bijvoorbeeld bij de verjaardag van de koning. Dit hoefde niet altijd op het schip te zijn: de eigenares van de De Graaff-vlag (bijlage nr 1) wist te vertellen dat de vlag bij feestelijkheden vroeger wel vanaf het huis had uitgehangen. Deze mededeling wordt bevestigd door een prentbriefkaart van omstreeks 1920, met een afbeelding van een gezelschap bij een grote schuur te Ooltgensplaat. Aan de schuur is een stok bevestigd, waaraan duidelijk een negentiende-eeuwse, beschilderde vlag hangt.⁷⁰ (afb. 10)